

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Helyszámlára . . . . . 3 korona
 Helyszámlára 12
 Vidékre: Helyszámlára 5
 Helyszámlára 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapá-u. 9. — Telefon 275.

A debreceni szabadelvű párt piac-utcai választói vasárnap, március 13-án d. u. 4 órakor az Arany Bika földszinti éttermében közgyűlést tartanak. Tárgy: szervezkedés.

A gazdasági kérdés.

— márc. 12.

A Tisza-kormány, hála a hazafias elemek tettekéhez, elszánt összefogásának, feladata első részét sikerrel teljesítette. Elvezette az országot az áldatlan parlamenti helyzet kibonyolításához. Nem akarunk visszatérni a lefolyt harc fordulataira, hanem a jövő felé óhajtjuk tekintetünket irányítani. A kibontakozás művének megteremtése után az új kormányra most várakozik feladatának nehezebb része: az ország gazdasági megerősítése.

Azok az apró törmelékek, melyek most még az utat elzárják és sürgős eltakarításra várnak: idejű ujoncok, tavalyi költségvetés, indemnity hosszabb időre a komoly munkát nem akadályozhatják. Ha egyszer megvan az őszinte jóakarát, a komoly munkának igazi óhaja, úgy néhány nap elegendő lesz ez immár túlhaladt és legnagyobb részét csak a multakért felmentést kérő javaslatok elintézésére.

A kormány munkaprogramjáról már most részletes programot adni talán kissé korai volna. Am minden politikus többé-kevésbé pontosan tisztában lehet a politikai kalendáriummal. A provizóriumok elintézése után bizonyára első érdemi tárgya lesz a Háznak az idejű, 1904-re szóló budget tárgyalása. Majusra a delegációk összehívását tervezi a kormány és ez időpontban körülbelül elő fogják venni a házszabályok revízióját is.

Egyszóval a nyár elejére szemben fogunk állani a nagy kérdéssel: a kiegyezéssel és az önálló vámdijszabással. E kérdések elintézésének

lehetőségén fordul meg a közel politikai jövő nyugodalma. Kiegyezés és dijszabás nélkül nincs külföldi szerződés, nincs stabilitása a gazdasági életnek, nincs békeesség a monarchia két állama között. Egyszóval a boldogulás alapjai szilárdan lerakva nincsenek, a kormány ereje pedig a belső munkától elvonatik.

A helyzet tagadhatatlanul módfelett nehéz. Nehézzé teszi az, hogy mind ez intézkedések azonos törvényalkotást feltételeznek a monarchia másik államában is. Nem képes-e Körber ur a reichsrathban csak valamit is keresztülvinni? Számíthat-e elintézésre a kiegyezés és dijszabás olyan törvényhozó testületben, mely még az állami szükségletként eddig odaát mindig kikapcsolt ujoncjavaslatot sem hajlandó ez évben keresztül bocsátani? És mi történik, ha a kiegyezés és a dijszabás létre nem jöhet?

A mig égető nagy bajok leküzdése lefoglalta az összes erőket, e kérdéssel kevesebbet foglalkozott a magyar politikai világ. Am most a maga egész komolyságában áll előttünk a nagy kérdés, mely elodázást el nem tűr.

Tisza gróf gazdasági műveltségű ember. Ez a főerőssége. Következésképpen meg fogja vizsgálni a kérdésnek úgy közjogi mint gazdasági vonatkozásait. Szemébe kell néznie a kérdésnek és megoldást kell javasolnia a törvényhozásnak. Ha pedig ez a megoldás neki sikerül, úgy szabad az utja évekre terjedő tevékenységre a belpolitikai alkotások számára.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónk telefon jelentése.

Budapest, márc. 11.

A t. ház ma már a mozgalom és békeesség jegyében kezdte meg tanácskozásait. A jobb oldalon azért sokan lesik a pillanatot, amikor az ujoncjavaslat meg lesz szavazva. A ház tehát elég

népes, mintha csak a békeesség jötték volna learatni az emberek.

Az elnöki székben Perczel Dezső ül s már tíz óra után néhány perccel megnyitja az ülést. Fölolvassák a jegyzőkönyvet, melyhez az öreg Madarász József siet hozzá szólni. Nagyon bele sugalva már az ellenzék véérébe a jegyzőkönyvi vita, nem lehet azt olyan könnyen kihasítani belőle.

Madarász József: Nem tartja helyesnek, hogy a jegyzőkönyvben egyszer miniszterelnök gyanánt, egyszer meg képviselő gyanánt szerepel Tisza István, Kéri a jegyzőkönyv kiigazítását.

Ezt az indítványt persze megmosolyogják s aztán hitelesítik a jegyzőkönyvet.

Belitska Béni, az állandó igazoló bizottság előadója: Jelenti, hogy a bizottság Györgypál Domokos és Széchenyi Viktor mandátumát a kérvényezésre szolgáló harminc nap fenttartásával végleg igazolták. (Helyeslés.)

Elnök: Következik a napirend, az 1903. évre szóló ujoncjavaslat. — A zárószó jogával elsőnek Uray Imre élhet.

Uray Imre távol van.

Elnök: A második zárószó joga Eitner Zsigmondé.

Eitner Zsigmond: Röviden, néhány szóval ajánlja indítványát elfogadásra. (Helyeslés.)

Elnök: Kovács Pál (Fölkialtások: Nincs itt.) Ha Kovács Pál nincs itt, akkor Lovászy Márton következik.

Lovászy Márton: Ajánlja ellenindítványa elfogadását.

Ugron Gábor: Szintén kéri, hogy indítványát fogadják el.

Csávolszky Lajos: kijelenti, hogy Ugron Gábornak tegnap nem volt joga az ő nevében is kijelenteni, hogy leszerel. Ő komolyan vette az obstrukciót és ki akart tartani mellette. Egyébként kéri ellenindítványa elfogadását.

Holló Lajos: El a zárószó jogával s kéri, hogy indítványát fogadják el.

Nyíry Sándor: Minthogy tegnap nem volt itt. kötelességének tartja, hogy köszönetet mondjon Thaly Kálmánnak és az egész ellenzéknek azért a humánus fölfogásért és hazafias eljárásért, melyet tegnap a póttartalékosok iránt tanusítottak.

Madarász József: Ne köszönjön! Nem kérünk belőle. (Zaj a jobboldalon.)

Nyíry Sándor: Csak kötelességet teljesít. (Ugy van! a jobboldalon.) Tóth János indítványát a miniszter elfogadhatónak tartja, de a többi ellenindítványokat nem. Kivétel az a határozati javaslat, amely a kivételes katonai nősülési

TOLNAI DANIEL

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

Debrecen, Piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

engedélyre vonatkozik, de ezt majd csak a véderőről szóló végleges rendezésnél fogják keresztül vinni.

Münnich Aurél: (Nagy zaj a baloldalon. Eláll! Eláll!) Köszönetet mond az ellenzéknek a véderő bizottság nevében.

Kubik Béla: Hát volt erre valami szükség? Mi? (Nagy zaj.)

Elnök: Minthogy a javaslatához senki sem kíván szólni, következik a szavazás. Fölteszem a kérdést. Elfogadja-e a Ház az ujoncjavaslatot általánosságban, a részletes vita alapjául?

A többség elfogadja.

Következnek az ellenindítványok. Az első Tóth János ellenindítványa. Elfogadja-e a Ház.

A Ház többsége elfogadja.

A többi ellenindítványokat egymás után veti el a Ház. Közben egy kis házszabály vitát kezd Kubik Béla amiatt, hogy mikor kell elrendelnie az elnöknek az ellenpróbát. Ebben a házszabály vitában Ugron Gábor és Polonyi Géza is részt vesz. Ezután folytatják a szavazásokat az ellenindítványok felett s valamennyit elvetik.

A részletes tárgyalás.

Szederkényi Nándor: A javaslat címéhez kér szót.

Az elnöki széklet Feilitsch Arthur báró foglalja el.

Lengyel Zoltán is a címhez szól s ajánlja, hogy a címben javítsák ki az évszámot.

Nyiry Sándor: Hozzájárul Lengyel indítványához, de Szederkényi indítványát mellőzni kéri.

Zichy Aladár: Stílusos módosítást ajánl.

Holló Lajos: Pártolja Szederkényi indítványát.

Münnich Aurél (előadó): Kéri Zichy és Szederkényi indítványának elvetését.

Kaas Ivor: Schwarzgelb beszéd. Szégyelje magát. (Zaj a baloldalon.)

Elnök: Fölteszi a kérdést.

Az eredeti címet a többség elfogadja, Lengyel Zoltán módosításával.

Az első szakaszhoz:

Holló Lajos szól s stílusos módosítást ajánl.

Szederkényi Nándor: Hozzájárul Holló módosító indítványához. Reflektál Münnich alábbi szavaira.

Münnich Aurél: Nehány szóban reflektál Szederkényi szavaira s rektifikálja tévedéseit.

Elnök: Következik a szavazás. Elfogadja-e változatlanul a Ház az első szakaszt.

A többség elfogadja.

Következik a második szakasz, melyhez Nyiry Sándor a sorozás dátumának megváltoztatását ajánlja.

Ugron Gábor: Ugy fogja föl a miniszter előterjesztését, hogy itt szolgálati idő kiterjesztéséről van szó. Ezt pedig másként nem lehet tárgyalni, mintha előbb kinyomatják és a Ház elé terjesztik az indítványt.

Nyiry Sándor: Kimutatja, hogy Ugron tevédsében van. Nincs szó idő kiterjesztéséről, sőt idő redukcióról.

Elnök: Fölolvastatja a második paragrafus módosított szövegét.

Ugron Gábor: A fölolvastott szövegből azt következteti, hogy az ősi hadgyakorlatok után is visszatartanak a katonákat, mi által a katonaság létszáma 40.000 emberrel több volna, mint amennyi meg van szabva. Fölvilágosítást kér, hogy miért van szükség arra, hogy a

legénység októberen túl is benntartassék: Indítványozza, hogy erre vonatkozó megszorítás tétessék a miniszter szövegébe.

Nyiry Sándor: Megmagyarázza a kérdést. Tagadja, hogy egy évfolyammal több legyen októberen túl a katonaság. Októberben szabadságolás lesz s a törvény csak azért legyen így megfogalmazva, hogy az elv föntartassék. Kéri Ugron módosításának mellőzését.

Elnök: Fölteszi a kérdést. Elfogadja-e a Ház a módosított második szakaszt?

A Ház többsége elfogadja a szakaszt a módosítással együtt.

Következik a harmadik szakasz.

Ezután a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadják Vilczek Frigyes gróf és Rátkay László hozzászólásai után. E szerint a sorozás március 21-én megkezdődik.

Ezután felolvassák a honvédelmi miniszter jelentéseit, a melyeket a ház elfogad.

Elnök megállapítja a holnapi napirendet, a melyhez Ugron Gábor hozzászól és azt ajánlja, hogy holnap az interpellációkat és kérvényeket tűzzék napirendre.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy a legközelebbi napokban a ház munkarendjére nézve javaslatot fog tenni. Most csupán azt kéri, hogy holnap az *indemnitást* tűzzék napirendre.

Lengyel Zoltán arra kéri a házat, hogy miután kedden, március 15-én szünet lesz, tartson szünetet a ház hétfőn is.

Tisza gróf miniszterelnök kijelenti: ha a ház holnap végez az *idemnitással*, akkor hétfőn is lehet szünet.

Holló Lajos ezt ellenzi, mert szerinte időt kell hagyni az *idemnitás* tárgyalás ra. Végül elnök fölteszi a kérdést, mire a többség elhatározza, hogy holnap az ujoncjavaslat harmadszori olvasása és az *idemnitás* tárgyalása lesz napirenden. Ezzel az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A sorozás.** A sorozás tárgyában tegnap érkezett a városhoz a honvédelmi miniszter legújabb rendelete. A miniszter tekintettel a jelen kialakult viszonyokra elrendeli, hogy azon sorozási terv marad érvényes, mely az ez idei sorozást március hónap 21-dik napjától április hónap 30-ikáig irányozza elő. Felhívja egyidejűleg a hatóságot, hogy az egy éves önkéntességre jogosult ifjakkal tudassa, hogy a sorozáshoz szükséges és önkéntesi jogosultságukat igazoló okmányaikat a város katonai ügyosztályához mielőbb nyujtsák be, minthogy Debrecen városában az ez idei sorozás március hónap 21-től 26-ig terjedő idő alatt lesz. Sorozás alá kerülnek egyébként az 1880, 1881 és 1882 ik évben született ifjak.

× **Rendkívüli megyei közgyűlés.** E hónap 19-én délelőtt 9 órakor a vármegye tanácstermében rendkívüli közgyűlés lesz, Domahidy Elemér főispán elnöke alatt.

× **A város jog és pénzügyi bizottsága.** A város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután fél 4 órakor a város-

háza nagytanácstermében Vecsey Imre városi főjegyző elnöke alatt ülést tart. Az ülés előadója Vargha Károly v. tb. tanácsos.

× **Eskütétel.** Az országgyűlési választók ez idei névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság tagjainak egy része e napokban tette le a polgármester előtt a szokásos hivatali esküt. Egy része a bizottság tagjainak azonban az eskütételről elmaradt, kik aztán tegnap délután 5 órakor pótlólag tették le a polgármester előtt a városházán, kötelezett esküjüket.

× **Megyei központi választmány.** A vármegye központi választmánya ma délelőtt a vármegyeházán ülést tart.

× **Széna eladás a városnál.** Hírül adtuk már, hogy a város Cserrei és Guthi birtokán nagyobb mennyiségű széna kerül eladás alá. A Cseren eladásra került szénát hétfőn és kedden jóáron már el is árvereltette a város; a Guthon azonban még mintegy 10 boglya eladó széna van. Kiknek tehát arra szükségük volna forduljanak Király Gyula v. gazdasági tanácsoshoz, aki a széna rövidtalon való eladásával megbizva van. A város e 10 boglya szénája becsáron lesz eladva.

EGYHAZ és ISKOLA.

Presbitery gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház március hó 13-án — vasárnap — délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart, az elnökség: Kiss Aron, ev. ref. püspök, lelkeselnök. Simonffy Imre, királyi tanácsos, főgondnok. Targysorozat: 1. Jelentés arról, hogy a folyó évi február 28-án tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve március 2-án hitelesített. 2. A folyó évi március 3-án tartott presbyteri értekezlet jegyzőkönyve néhai Szinay Gyula gazd. bizottsági elnök elhunyt alkalmával tett intézkedésekről. A további teendők elrendelése. 3. Megállapítása annak, hogy az egyház pénztárának készpénze, milyen arányban helyeztesse el a helybeli pénzügyterekben. 4. A közalapi állandó bizottság jelentése az 1903. évi számadás betérjesztésével. 5. A gazd. bizottság folyó évi 312. sz. végzése a debreceni kereskedő társulat azon kérése tárgyában, hogy a polgári fiu-iskola céljaira szükséges építkezés céljából a Piac-utca 2 ik szám alatti telekből a hátulso kis kert méltányos árban engedtesse át. 6. Az iskolai segély tárgyában kötendő szerződés tervezetének folytatóságos tárgyalása. 7. Az iskolaszék 1961 1903. számú végzése Sz. Szabó László tanító azon kérése tárgyában, hogy a tanítói lakásából tanteremmel átalakított egy szobáért kárpótlás adassék. 8. Az iskolaszék folyó évi 7. szám végzése az 1903. évre beszerzett tankönyvekre és tanszerekre vonatkozólag. 9. Az iskolaszék folyó évi 15. sz. végzése Tordai Gábor tanító kárpótléka tárgyában. 10. Az iskolaszék folyó évi 56. sz. végzése a tanítóképző intézet növendékeinek a főiskola közeleben levő osztott fiuiskolákba gyakorlati képzés céljából bejárhatása tárgyában. 11. Az iskolaszék folyó évi 136. sz. végzése az ev. ref. tanítótestület 1903/4 iskolai évi költségelirányzatának mederősítése tárgyában. 12. Az iskolaszék f. évi. 218. sz. végzése az ismétlődő iskolai tanítók fizetése tárgyában. 13. Esperes ur. f. évi 220. sz. levele az iránt, hogy a legközelebbi presbyter választásra vonatkozó előintézkedésekről a végzősek küldessenek meg. 14. A Vecsey—Brukner

féle majorsági földből alakult házhelyek értékesítése egyik feltételének módosítása iránti javaslat. 15. A gazdasági-bizottság folyó évi 139. sz. végzése a pénztári helyiség tisztogatása és a szervezeti szabályok vonatkozó pontjának törlése tárgyában. 16. Kovács Mihály tanító és énekvezér kérvénye az esküvők alkalmával az orgonázás teljesítése tárgyában. 17. Gróf Degenfeld József conventi bizottsági elnök megkeresése diakónisszaképző intézetnek az ispotálytelep rendezésével kapcsolatban létesítése tárgyában. 18. A főiskolai gazdasági tanács f. évi 635. sz. végzése a Szikszai-Gáll alapítvány tőkéjének kezelése tárgyában. 19. Az ev. ref. tanítótestület kérvénye a tanítók fizetésének javítása tárgyában. 20. Széll István és Nagy András énekvezérek jelentése az orgonák állapotáról. 21. Dávidházy János esperesnek az új énekes könyvek és tanítóképességi vizsgák tárgyában küldött 233-234/1904. számú körlevelének másolata. 22. A debreceni főiskola igazgatóságának a f. évi. évi március 15-én, a főiskolai oratóriumban tartandó ünnepélyre meghívó levele.

Petőfi ünnep a főiskolában. A főiskola ifjusága ma délután 5 órakor igen szép és tartalmas tárgysorozattal a főiskola dísztermében Petőfi-ünnepélyt rendez.

A bizottság jelentése.

Jelentés a M. T. Akadémia Klopacsek-díjára kitűzött pályázat eredményéről.

Mélyen tisztelt szakosztály!

A pályázat a következő volt: Kivántatik egy egész estét betöltő történelmi vigjáték, amely az 1249-től 1298-ig terjedő időszakba játszódik le.

Osszesen négy pályamunka érkezett be, egymint:

1. A királyné cselészövénye. Jelige: „Szólt a holló sohasem.”
2. Kaland az erdőszélen. Jelige: Csengő érenél többet ér a dicsőség.
3. Boldizsár házassága. Jelige: Sirva vigad a magyar.
4. A harci szelendek. Jelige: Száll az ifju dijról-dijra.

Mélyen tisztelt szakosztály! A pályaműveket gondosan átolvasván, hármat közülök forma-hibák miatt kénytelenek voltunk kizárni a versenyből. A királyné cselészövénye című darab biztatónan indul de cselekménye azután átnyulik a megengedett határokon és egész az Anjou-korig terjed.

A „Kaland az erdőszélen” ugyan a kívánt korszakban játszódik, de modern emberek szerepelnek benne, akiket a szerző az előjátékban elaltat és az 1249-től 1298-ig terjedő korszakba visz vissza, tekintve, hogy ez a darab már a Mézáros-pályázaton, mint társadalmi színmű vett részt, nem vehettük számba a díj odaítélésénél.

A „Boldizsár házassága” ugyan egyébként teljesen megfelel a kívánalmaknak, de az a fogyatkozása, hogy egy este helyett három estét tölt be.

A negyedik „A harci szelendek” című vigjáték azonban egyhangulag megnyerte a bizottság tetszését és a díjra érdemesnek mondotta ki;

- „A harci szelendek” erényei;
1. Helyesírása teljesen és következetesen az Akadémia álláspontján van.
  2. A cselekmény hiven ragaszkodik a történelem adataihoz, úgy, hogy kétségtelen, hogy a darab szerzője alaposan

buvárkodott e kor történelmi adalékaiban.

3. A dialogusok jól gördülnek és a párbeszédet rendkívül élvezetessé teszi azon körülmény, hogy míg az egyik szereplő beszél, a másik illetudóan hallgat.

4. A darab pontosan betartja a pályázat azon feltételét, hogy a pályamű egész estét betöltő színdarab legyen. Ha az ember „A harci szelendek” című darabot este nyolc órakor olvasni kezdi, éjfél tizenkét óráig kényelmesen befejezheti.

Ezzel szemben nem titkoljuk, hogy a pályanyertes darabnak vannak némi jelentéktelen fogyatkozásai is. A harci szelendek hibái;

1. A darab semmi körülmények között sem alkalmas arra, hogy színpadra kerüljön, mert a cselekmény színhelye percről-percre változik. Például a második — felvonás III. jelenetében a következő szerzői utasítás áll: Levente üldözi Bélát és mintegy három kilométernyi távolságban utóléri.

2. A vigjátékból az ugynevezett játéki humoros elem teljesen hibázik, ami azonban az adott esetben indokolt is, mert a vigjáték szereplői a negyedik felvonás végén mind meg halnak a házáért.

Am e fogyatkozások mind nem jöhetnek számba a hatalmas előnyök mellett és így abban a boldog tudatban ítéljük oda a díjat, hogy a magyar színműirodalom ismét szaporodott egy kitűnő alkotással, amely a színpadra ugyan sohasem kerülhet, de történelmi adataival becses forrássá lesz a kutatóknak.

Szuska Demeter
szumirológus, a bizottság előadja.

Március 15.

Nemzeti ünnepünkre, március 15. ike, a szabadság napja megünneplésére készül mind az egész ország.

Debrecen hazafias közönsége is kiveszi részét a lelkes ünneplésből. Egyes körök, egyesületek és a tüzes fiatalság nagyban készülődnek a március 15-re.

Vasutasok hazafias estélye. A magyar királyi államvasutak debreceni műhelyében fennálló „Egyetértés” dal- és zenegyulek március 15. én, saját pénztára javára a „Margit” fürdő dísztermében táncal egybekötött Hazafias Estélyt rendez. Kezdeté este pont 8 órakor. Belépti-díj: I. hely 2 K. II. hely 1 K. 60 F. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Az estély műsora ez:

1. Induló. Előadja Kiss Gyula kedvelt zenekara.
  2. Színpadi jelenet. Verő György „Hadak útja” c. színműből.
  3. Talpra magyar. Sz. Nagy Károlytól. Előadja a dalkör.
  4. Az 6-szönyi ütközet, színpadi jelenet. Verő György „1000 év” című színműből.
  5. „Március 15.” Tompa Kálmántól. Szavalja Menyhárt Rózsika.
  6. Kossuth nóta. Lányi Ernőtől. Előadja a dalkör.
- A műsor befejeztével reggelig tartó tánc lesz.

A debreceni Máv. altiszti-kör március 15-ének emlékeztetése e hó 14-én, hétfőn este fél 8 órakor saját helyiségében hazafias estélyt rendez, melyre a kör ren-

des és pártoló tagjait, valamint család-jukat ezuton hívja meg.

Műsor:

1. Himnusz, éneklí a kör dalárdája.
  2. Talpra magyar, szavalja Kaczovszky Gyula ur.
  4. Kossuth nóta, éneklí a dalárda.
  5. Alkalmi felolvasás, írta Keller Sándor ur.
  6. Élő szobor, Vörösmarthy Mihálytól, szavalja Szomovolszky Miklós ur.
  7. 1848. március 15-ike, írta és szavalja Nagy Kálmán ur.
  8. Induló, éneklí a dalárda.
- Műsor után táncal egybekötött házias batyu multság. — A rendezőség.

Március 15. az izr. iskolában. A helybeli anyahitközség izr. iskolájában mint minden évben, úgy az idén is, megünneplik március idusát.

Az ünnepély programját következőkben állapította meg a tantestület:

1. A Szózat, éneklí a tanulók.
2. Megnyitó, tartja Kuthy Zsigmond igazgató.
3. Március 15, ismerteti Lippe József tanító.

4. Szavaltatok: Lefkovits Margit: Talpra magyar. Kiss Ilona: Laut és Kadr. Grunbaum Margit: Petőfi visszatér. Glück Margit: Édes apám. Heves Árpád: Egy gondolat. Römer: Talpra magyar. Goldstein L.: Március 15. Fejér Imre: Előre! Zoltán Endre: Ki volt nagyobb? Ungár István: 1848. Popper Ferenc: Március 15. Jakab Ödöntől. Braun Irén: Március 15. Lampérhtől. Emerich Flóra: A szabadság napja.

5. Himnusz, éneklí a tanulók.
Az ünnepélyre a t. c. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja a tantestület.

H I R E K

Szanatórium-est.

A rendező bizottság ülése.

márc 12.

A József királyi herceg szanatórium egyesület debreceni szanatórium-estjének helyi rendező bizottsága tegnap a vármegyeháza nagytermében Domahidy Elemér főispán elnöklésével ülést tartott, melyen véglegesen megállapította a vendégek fogadására, a hangverseny rendezésére vonatkozó előzetes intézkedéseket.

A gyűlésen nagy számmal jelent meg a rendezőség, többen az urihölgyek közül is eljöttek. Teljesen ok nélkül való neheztelésekről fölösleges felszólalások is történtek. Mivel azonban erről a rendezőségről senki még csak gondolatban sem teheti fel, hogy egy hazafias jótékony-ügy kárára, izlésével, felfogásával ellenkezően bárkit mellőzni kívánt volna, a rendezőség kiküldte Wessprémy Zoltán, Vecsey Imre és Miskolczy Lajos urakat, hogy a négy nőgyulek elnöknőit látogassák meg és külön is kérjék fel a szives közreműködésre. A nevezett urak tisztükben tegnap délután el is jártak. Ennélfogva joggal várható, hogy a szanatórium-est sikere érdekében most már a város összes körei felekezeti és politikai különbség nélkül együtt fognak működni.

Az est óriási sikere egyébaránt teljesen biztosítva van. Ott lesz holnap a Bikában egész Debrecen. Valósággal osztrómolják a jegyelárusító üzleteket.

A rendezőség Kovács József polgármester vezetése mellett a vendégek fogadására a következő urakból álló külön bizottságot küldte ki: Rásó Gyula, Wessprémy Zoltán, Vecsey Imre, Oláh Károly, Szele György, Csath Zsigmond, Kardos Samu dr., Siegmeth Károly, Boczán Elemér, Miskolczy Jenő, Miskolczy Lajos, Rásó István, Kocz Akos, Váradi Szabó János dr.

Azonban a rendezőség felkéri a város közönségét, valamint a rendező bizottság összes tagjait, hogy a vendégek elé kivonulni sziveskedjenek.

A vendégek fogadása nagyszabású lesz.

Rákosi Jenő, Lukács György főispán, Jászai Mari, Tarnay Alajos és Balla Miklós vasárnap délben a gyorsvonattal érkeznek. Diszben lesz a város és kivonul a művelt uri közönség egész tábora a pályaudvarra a vendégek köszöntésére. A hatóságokon kívül megjelenik a Csokonai-kör, a műpártoló egyesület, a főiskola, a kath. főgimnázium, az állami reál és sok más testület, társas kör és intézet képviselősege.

A rend fentartásáról Végh Gyula főkapitány külön intézkedésekkel gondoskodik.

*

A szanatórium-est rendezősége a következő hivatalos értesítést adta ki:

A szanatórium-est rendező bizottsága immár teljesen elkészítette a vasárnapi vendégfogadás, hangverseny, társasvacsora és táncmulatság előrajzát. A rendezőség megbízásából tegnap délután Wessprémy Zoltán, Vecsey Imre és Miskolczy Lajos meglátogatták a négy felekezeti nőegylet elnöknőit és külön felkérték az est sikere érdekében való közreműködésre. — A vendégek üdvözlésére a rendezőség külön tizenöt tagu bizottságot küldött ki, melynek élén a vasárnap délben a gyorsvonattal érkező vendégeket (Lukács György, Rákosi Jenő, Jászai Mari, Tarnay Alajos és Balla Miklós) Kovács József polgármester üdvözlö. A pályaudvarról a vendégeket szállásukra az Arany Bikába kísérik. A rendezőség ezután felkéri a rendező bizottság összes tagjait, hogy lehetőleg teljes számmal jelenjenek meg a vendégek fogadására. Egyben felkéri a rendezőség azokat az urakat, a kik fogatot tartanak, hogy sziveskedjenek fogatukat a bevonulásra átengedni s erről ma szombaton estig Váradi Szabó János urat értesíteni. A szanatórium-est hangversenye este 6 órakor kezdődik. Jegyek Békós Lajos, Borsos Kata és Zádor Lajos üzletében előre válthatók. A hangverseny befejezése után az Arany Bika földszinti nagy étkezőjében a vendégek tiszteletére ünnepi társas vacsora lesz. Erre vasárnap délig méltóztassék a Békós

Lajos, Borsos Kata és Zádor Lajos üzletében kített iven jelentkezni. — Az étkezés étlap szerint lesz. A vacsora után tánc következik a diszteremben. A páholyokra oly sok volt a tuljegyzés, hogy a rendezőség a földszinten is állított fel páholyokat, melyek szintén mind elkeltek. A Szanatórium-estére a meghívók márszétmentek. Mivel azonban ily nagyszabású ünnepség rendezésénél az összetorlódt munkák miatt is kikerülhetetlenek az akaratlan tévedések, a rendezőség kijelenti és ezúton is nyilvánosságra hozza, hogy tekintettel a hazafias jótekingőre, a szanatórium-estén mindenkit szívesen lát.

* Szabad iskola. A szabad iskola szokott helyiségeiben vasárnap, f. hó 13. d. u. 3 órakor a magyar alkotmányról előadást tartanak: Az Eötvös-utcai iskolában: dr. Handel Vilmos. A Jókai utcai iskolában: dr. Bartha Béla. A Miklos-utcai iskolában: dr. Kardos Samu. A Bánk-utcai iskolában: dr. Rácz Lajos. A tanítás ingyenes. Szívesen látnak minden felnőtt embert. Látogassák minél többen ez érdekes és tanulságos előadásokat.

* Javaslat a városi tanácshoz. Végh Gyula h. rendőrkapitány közelebb felette szükséges javaslatot terjeszt a városi tanács elé. A javaslat azt foglalja magában, hogy a városi tanács szabályozza s illetve határozottan tiltsa el a halottas házaknál szokásos kéregetéseket. Nincs halottas ház városunkban, hol a temetés alkalmával el ne lepnék a ház udvarát, elejét a kéregető, kolduló egyének. Betolakodnak a szobákba, siránkozásakkal zavarván a gyászoló családot. A javaslat megalakulásában felemlíti továbbá, hogy e valóságos zsarolássá elfajult kéregetés eltüntetése a közegészség érdekében is fontos lenne. Mert a ragályos betegségben elhunytak házából a kéregetők legkönynyebben elhurcolhatják ruhájukkal a fertőző betegségeket avagy esetleg más helyről hozva épen bevihetik a nem ragályos betegségben elhunytak családjához. Juttassák a jószívű adakozók szokásos adományait a rendőrség előjáróságához, hol majd eszközölnék az esetleges pénzadományok szétosztását.

* Kossuth Ferenc és a miniszterelnök. Fővárosi tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc — mint értesülünk — megleghangu levelet intézett a miniszterelnökhöz, a melyben örömet fejezi ki a tegnapi nap nagy eseménye fölött és sajnálja, hogy betegsége miatt nem vehetett részt a képviselőház tegnapi nevezetes ülésén. Ezzel kapcsolatban ma a képviselőházban hire terjedt, hogy a miniszterelnök a délután folyamán meglátogatja a betegen fekvő Kossuth József-köruti lakásán.

* Harcászati céllövészlet. E hónap 18-ától 21-éig terjedő három napon át harcászati céllövészlet lesz a rendes katonai lövőtér. Ezt azzal adjuk tudtára a

közönségnek, hogy az említett napokon a lövőtér, vagy körülötte ne járjon.

* Kinek kell arató? Még alig nyílt ki ugyszólván a tavasz, a gondos gazda már is munkásról, a munkás pedig munkáról gondoskodik. Tegnap ugyanis Terpes (Heves megye) község munkaközvetítője már átírt a városhoz, melyben tudatja, hogy 200 arató munkás az aratás idejére munkát keres. Ajánljuk a dolgot gazdáink figyelmébe, kiknek majd munkásra szükségük leend. E dologban különben bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a város gazdasági tanácsai ügyosztálya.

* A magy. kir. posta- és távirtdigazgatóság a következő közleményt teszi közzé: A közönség külföldre szóló leveleit és levelező-lapjait sok esetben nem az új, hanem a koronaértékben való számitás előtt érvényben volt díjszabás szerint helytelenül bérmentesíti. A többi között különösen Törökországba küldenek tőlünk feltűnő számban 25 helyett 20 fillerre helytelenül bérmentesített leveleket.

A posta az ily helytelenül bérmentesített levélküldemények után pótdíjat számít fel és ha azt a címzettek nem fizetik meg, a levelet nem kézbesíti, hanem a feladási helyére visszaküldi.

A közönség saját érdekében cselekszik, ha a levélposta-tarifa alább közölt tételére figyel.

Az egyszerű levelek viteldija a belföldre, Ausztriába (Lichtensteinnal), Hercegovinába (a novibazári pasalikot kivéve), Németországba 20 grammig 10 fillér, 250 grammig 20 fillér, a levelezőlapok dija 5 fillér, Szerbiába és Montenegróba 15 grammonként 10 fillér, a levelező lapok dija 5 fillér, a többi külföldre és a novibazári-pasalikba a levelek dija 15 grammonként 25 fillér, a levelezőlapok dija 10 fillér.

Törökországba könyveket legelőszérühb kereszkötés alatt küldeni s ha a könyvek értékesebbek, a kereszkötéses küldeményt ajánlva feladni.

* A bécsi egyetem bezárása. Bécsből jelentik, hogy a tanulók körében uralgó nagy izgatottság miatt a rektor kénytelen volt az egyetemet további intézkedésig bezárni. Előadások nincsenek. A mára bejelentett felavatásokat elhalasztották.

Az intézkedés okai a következők voltak:

Az egyetemen ma nagy tüntetés és botrányos verekedés volt. A cseh és német egyetemi hallgatók, számra vagy ezereken, összetűztek azon, hogy a cseh diákok cseh nemzeti dalokat énekeltek, mire a német diákok a *Wacht am Rheine* zendítettek. A civakodás verekedéssé fajult s a németek kiszorították az egyetemről a cseheket. A rektor bezáratta az egyetem kapuit, a feljárónál pedig a diákok tovább dulakodtak.

Miután a rektor rendelkezése az egyetem nagy kapuját bezárták, a tanulók ellepték az egyetem lépcsőzetét, hol ismételen surlódások voltak a csehek és németek között. A szláv tanulókat, kik a „*Hey Szlovane*“-t énekeltek, a németek leszorították, miközben a szlávok egy német diákot véresre vertek. Négy diákot letartóztattak.

* Hogy kell kijátszani a talmudot? Lajoska hét éves lurkó, aki pajkosságá-

val fölveri az egész utca csöndjét. Egy hithű párnál van koszon, ahol ájtatos nevelésben részesül és beavatódik a szent zsidók vallási szokásaiba.

A napokban meglátogatta az apja s már csak ennek okából is, hogy lássa, mennyire haladt a nevelése? elhatározta, hogy kipróbálja.

— Gyere ide Lajos! Tanulsz-e sokat?

— Ojjé, már tudom a m-öt betűt, meg a b-öt betűt is.

— Hány nap van a hétben?

— Hét.

— Milyen nap van ma?

— Szombat.

— Látom, fiam, sokat tudsz. nesze egy krajeár.

Lajoska szent réműlettel forgatja a szemét.

— Jaj, apám, szombaton nem szabad pénzt vennem a kezembe, hanem itt a zsebem, tedd bele a krajeárt.

* Érdekes számok. A Statisztikai Havi Közlemények legújabb füzeté a következő adatokat tartalmazza a januárban kötött házasságokról és a január havi népesedésről.

I. Házasságok. A folyó év első hónapjában 19.118 pár lépett házasságra a magyar birodalomban és pedig 16.226 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 2892 a társországokban. A múlt év januárjában ezerrel kevesebb volt a házasságok száma; az idén Magyarországon 600-zal, Horvátországban 400-zal több pár kötött házasságot. Aránylag legtöbb házasságkötés a Dunántul történt; legkevesebb Erdélyben.

A Magyarországon kötött 16.226 házasság közül 1496, vagyis 9.22 százalék volt vegyes házasság, a társországokban ellenben mindössze 39 vegyes házasság fordult elő. (1.35 százalék.)

Keresztény-zsidó házasság januárban 36 kötött, még pedig egyenlően 18 volt a zsidó nőlegények és a zsidó menyasszonyok száma.

A vegyes házasságoknál Magyarországon 22.59 százalékban történt meg egyezés a gyermek vallására nézve; a 338 eset közül 188-ban (55.67 százalék) az anya vallásának javára. A legtöbb meg egyezés a római katolikus vallásnak kedvezett, a reformátusok javára 85, az ágostaiakéra 38 meg egyezés történt.

A 36 keresztény-zsidó házasság közül 9 esetben létesült meg egyezés, 7 esetben a keresztény, 2 esetben pedig a zsidó fél javára.

II. Népesedés. A folyó év január havában 61.756 gyermek született élve a magyar birodalomban; a halottak száma 44.804 volt; a természetes szaporodás tehát 16.952 főre rugott. A közölt számokból Horvát-Szlavonországra esett 7701 születés, 5932 halálozás és 1769 főnyi szaporodás.

A múlt év január havával összehasonlítva, az idén 3000-rel több volt a születés, ellenben 3700-al kevesebb a halálozás, úgy hogy a természetes szaporodás 6700-al haladta meg a tavalyi január szaporodását.

Megharapta a veszett kutya. Tegnap Zombori Ferenc lakatos segédet, kinek a Csapó utca 49. szám alatti ház udvarán volt dolga, egy kutya megharapta. A házbéliek segítségével azonnal agyonütötték a veszélyes állatot. A segélyül hívott állatorvos megállapította, hogy a kutya veszett volt. A megsebzett ember gyógykezelés végett Budapestre utazik a Pasteur-féle intézetbe.

* Halálozások. Tegnap halottak: Herskovics Márton izr. 27 éves, Nagy

József ev. ref. 55 éves, Riskó Zsigmond gör. kath. 11 hónapos, Molnár Lúkácsné róm. kath. 45 éves, Nagy Sándor ev. ref. 51 éves, Biri Károly ev. ref. 65 éves.

* Talált kulcsok. Tegnap délelőtt a Kossuth utcán a kölesön segélyző egyesület előtt 4 darab kiskulcsot találtak egy vaskarikára felfűzve. Tulajdonosa átveheti a rendőrség bünygyi osztályánál.

* Ingatlanok forgalma. Dobray Mária veszi a debreceni 984 sztkvben foglalt 14 hold 250 nsz. 61 ondódi földet Dobray Auna Saszy Frigyesnével 4000 kor.

Rozenberg Béni és neje Nuszbaum Fani eszik a debreceni 2452 sztkvben foglalt Simonffy-utca 36. sz. házat Schiff Mártonné Neumann Johannától 12000 kor.

Pal Béla és neje Körtvei Fái Mária veszik a debreceni 7680 sztkvben foglalt 9 hold 1410 nsz. 61 ujosztású földet Antal Mihály és neje Balog Rózától 6800 kor.

Debrecen város veszi a debreceni 8083 sz. tkvben foglalt 78 hold ujosztású földet Árzeréssé 17800 kor.

Szabó István és neje Rab Aranka veszik a debreceni 6497. sztkvben foglalt Kétmalom-utca 6. sz. házat árverésen 4800 kor.

Rhenes Károly és neje Surányi Ilona veszik a debreceni 1033. sztkvben foglalt Eötvös-utca 22. sz. házat öz. Török Ferencné Gombos Sára és társától 14000 kor.

Végh Gyuláné Csorba Erzsébet veszi a debreceni 353. sz. tkvben foglalt Csillag-utca 72. sz. házat Molnár János és neje Barna Máriaától 5100 kor.

Nagy Lajos és neje Szegedi Eszter veszik a debreceni 576 és 5369 sztkvben foglalt 17 hold 550 nsz. 61 ondódi földet Otkoocsi Végh Jánosné és társaitól 12000 kor.

Balla Mihályné Szele Etelka veszi a debreceni 6457. sztkvben foglalt Eötvös-utca 13. sz. házat Faragó Mihály és neje Szigoza Máriaától 9000 kor.

Molnár Imre és neje Petri Juliánna veszik a debreceni 1280. sztkvben foglalt Nyil-éca 126 sz. házat Apródi 4ános és neje Németh Juliánától 4200 kor.

Özv. Endódi Mihályné Balogh Zsuzsánna veszi a debreceni pusztá Ebesei 92. sztkvben foglalt 39 hold 600 nsz. 61 tanya földet özvegy Posta Istvánné Pál Erzsébet és Posta Istvántól 34000 kor.

Vértesi Istvánné Bundi Juliánna veszi a debreceni 6612. sztkvben foglalt 2 hold 100 nsz. 61 ondódi földet Kálmán Józseftől 2000 kor.

Kuskis Péter és neje Kuskis Zsuzsánna veszik a debreceni pusztá nanyhegyesi 79. sz. tkvben foglalt 3 hold tanyaföldet Szilágyi Gábor és Szilágyi Péterné Bereczki Sárától 1300 kor.

Özv. Vörös Bálintné ugys mint kiskoru gyermekei gyámja veszi a debreceni 1494 sz. tkvben foglalt 3 hold 150 nsz. 61 ondódi földet Mészáros János és neje Erdei Zsuzsánnától 3000 koronáért.

Füvesy Mária hajadon veszi a debreceni 852 sztkvben foglalt 7 hold 104 nsz. 61 ujosztású földet Bányai Gábor és neje Boda Katalintól 4300 koronáért.

* Rövid hírek. Földrengések. Bózenből táviratozzák: Tegnap reggel 5 óra után tíz pernyi időközökben heves földlökéseket éreztek. Triesztben is észlelték az elmúlt nap éjjelen földrengést. Páduából, Revizoból, Udineből s az ezek körüli városokból szintén földrengésről írnak. Több helyen károkat is okozott. — **Megesufolt Bismark szobor.** Berlinből írják, hogy Saarbrückenben a Bismark szobrot anti-ultramontán tüntetésre használták fel, eddig még ismeretlen tettek. Az ércalak fejére gyászfátyolt kötötték s kezére papirost ragasztottak e felirattal: Ebredj Bismark! Oltalmazd meg ügyünket, a jezsuitatörvény 2. §-át! — **Letartóztatott ügyvédjelölt.** A bu-

dapesti rendőrség tegnap éjjel a kalocsai rendőrkapitány megkeresésére letartóztatta dr. Kálmán Mihály ügyvédjelöltet, aki Kalocsán több rendbeli visszaélést követett el, mint dr. Halkai ügyvéd alkalmazottja.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fénykép nagytársi műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

* Végzett joghallgató bármilyen iskolai növendékek tanítását elvállalja. — Cim a kiadóhivatalban.

x Alföldy Károly tánciskolájában a tavaszi tanfolyam f. hó 12. szombaton este 6 órakor kezdődik. Beiratkozni bármely időben lehet, lakásom Péterfia u 2. szám.

Ma este az Arany Bika kávéházban Magyarai Tesvérek zene-kara játszik.

Az orosz-japán háború.

Ujabb orosz mozgósítás.

London, márc. 11. Megbízható értesülés szerint az orosz kormány Oroszország délkeleti részében két hadtestet készült mozgósítani a turkesztáni ezredek közül. Kétségtelen, hogy katonai demonsztrációról van szó. Az orosz kormány a mozgósítási tervet a legapróbb részletekig kidolgozta.

A Jalu folyamnál.

Nincsvang, márc. 10. Szentanuk jelentik, hogy e hó 2-án Csöngvancöngben és környékén minden csendes volt. A japánok közöledéséről mitsem tudnak. A japán csapatoknak a Jalu folyam nyugati partján való megjelenéséről szóló legújabb híreket majdnem hihetetlennek tartják. A csapatoknak az orosz hadműveleti kiinduló pont környékén való összehívása a kínai lakosságra súlyos terheket ró, különösen Liaocsangban, ahol az összes épületeket lefoglalták. Az összes jelentősebb vasuti állomásokon sátorokban táboroznak a csapatok.

Vladivosztkok.

Tokió, márc. 10. Gersani magánjelentések szerint a japánok 6 óra háromszor ágyúzták Vladivosztkot. A japán gránátok a város egyik részét felgyújtották. Szjőuli jelentések szerint a házáló céhnek ismét hat tagját tartóztatták le oroszbarát üzemek vádjá miatt.

E G Y L E T.

A református jótékony nőegylet 1904. február 6-án tartott táncmultságának számadása. Bevételek: 332 drb. beléptijegyéből 1336 kor. 10 drb. páholy-jegyéből 30 kor. Felülfizetésekből 282 kor. Etelekből 153 kor. 80 fill. Thea sátorból 91 kor. 8 fill. Szivar és fekete kávéból 198 kor. Cukrászdából 347 kor. 30 fill. Bor sátorból 1268 kor. 82 fill. Együtt 3707 kor. — Kiadások: Terem és teríték 500 kor. Rendőri díj 16 kor. Cigány 40 kor. Nyomatványok 128 kor. 30 fill. Diszítés 100 kor. 40 fill. Fodrásné 6 kor. Jelvények 29 kor. 75 fill. Felszolgálás és aprólékos 64 kor. 6 fill. Etelek és italok

megvált. 150 kor. Hiányzó edények 31 kor. 70 fill. Halak és főzése és cukor 52 kor. 80 fill. Sonkák 63 kor. 50 fill. Kenyerek 15 kor. Csemegék és cukorkák 28 kor. 17 fill. Cukrász számla 61 kor. 40 fill. Confetti és serpentin 12 kor. 10 fill. Pezsgők és berok 445 kor. 26 fill. Szivarok 43 kor. 26 fill. Összes kiadás 1787 kor. 70 fill. Tiszta haszon 1919 kor. 30 fill. Együtt 3707 kor.

Az orvos-gyógyszerész egyesület tudományos ülése. Az orvos-gyógyszerész-egyesület ma délután 5 órakor saját egyeleti helyiségében tudományos felolvasó ülést tart. A mai ülésen felolvasó előadást Dr. Horváth Ferenc orvos, az egyesület tagja fog tartani.

Az aiföldi takarékpénztár által adott 10 kor. adományért, a debreceni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatóinak segélyegylete nevében hálás köszönetét fejezi ki ez uton is az egyesület elnöksége.

MULATSÁG.

Vasutasok hangversenye. A debreceni vasutasok egy igen kedélyesnek ígérkező estély rendezését vették tervbe a jövő hét csütörtök napjára. A házias jellegű multság, mint halljuk, az indóház éttermében lesz. Kedélyes hangversenyyel kezdődik, melyet vascsora követ. Utána természetesen tánc. A hangverseny ének, zeneszámokból és szavaltatokból fog állani. Meghívókat is bocsájt ki a rendezőség, mely 1 kor. 40 fillér ellenében a társasvacsorára is jogosít. Bizonyára remekül fog sikerülni ez estély is, mint minden multság mit a vasutasok rendeznek.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Márc. 11. péntek: Fecskék, daljáték.
Márc. 12. szombat: Fecskék, daljáték.
Márc. 13. vasárnap d. u.: Fifin, daljáték, este: Magdolna, színmű.

— (Pályázat a színházra.) Oláh Károly tanácsos színházi felügyelő Nyiregyházára e hónap 18-án, Máramaros-Szigetre pedig 21-én megy át, hogy a két várossal az újabb kerületi szövetséget megkösse. E szerint a városi tanács a debreceni színházra a pályázatot virágvasárnapján, március 27-én kihirdetheti.

— (A népszínház válsága.) Budapesti tudósítónk távirati híradása szerint a népszínházi bizottság több tagja ma azt akarta indítványozni, hogy Porzolt Kálmánról a szerződést azonnal bontsák fel, miután jelentékeny bérösszeggel is hátralékban van. — A színház vezetését ideiglenesen másra óhajtják bízni. Valószínű, hogy a Népszínház rég lappangó anyagi válsága most már teljesen kitör.

— (A szinigazgató híradása.) Szombaton kerül harmadszor színre Konti József 3 felvonásos operettje A fecskék.

Dankó Pista Cigányélet című 3 felvonásos népszínműve próbái annyira előre haladtak, hogy a premierjét az igazgatóság a jövő hét végére kitűzte.

Március 15-én Rákosi Viktor és Beöthy László hazafias színműve az Aranylakodalom kerül színre, melynek a főbb szerepeit Jeszenszky Irén, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Székely Ilona, Klenovits György, Iványi Antal, Faragó Ödön, Csiky László, Krasznay Ernő, Nagy János, Cserny Béla, Karacs Imre, Mezei Andor és Szilágyi Aladár játsszák.

Czobor Károly 3 felvonásos operettjéből a Hajduk hadnagyából a zongora próbák már megkezdődtek.

Casanova vasárnap délutáni előadására jegyek máttól kezdve előre váltathatók.

TÁVIRATOK

A politikai helyzet.

Budapest, márc. 4. A disszidensek ma este értekezletet tartottak, melyen Apponyi Albert gróf hosszabb beszédet mondott. Örömet fejezte ki a fölött, hogy sikerült végre is az országot az ex-lexből kivinni. A párt elhatározta, hogy a nemzethez intézendő programját el fogja készíteni.

A Kossuth-párt Thaly Kálmán elnöklésével tartott értekezletet, melyen Benedek János igen szép és meleg szavakban emelte ki a lefolyt küzdelem hőseként Thaly Kálmánt, mint akinek orozslánrésze van a béke elérésében.

Thaly Kálmán az e részbeni érdeket elhárítá magáról s kijelentette, hogy ő csak hazafiai kötelességét teljesítette.

Barta Ödön ismertette az indemnítási javaslatot. A párt elhatározta, hogy az indemnitás tárgyalásánál részt vesz a vitában.

Tisza István gróf miniszterelnök ma délután Kossuth Ferencnél látogatást tett.

A leszerelés hatása.

Budapest, márc. 11. Thaly Kálmánhoz özönével érkeznek az országból az üdvözlő táviratok. Csáky Albin gróf ezt táviratozta: Eljen az igaz hazafi! A képviselőház elnöke is számos táviratot kapott, köztük 400 bécsi magyartól, kik egy Budapesten felállítandó békekuttra gyűjtést indítottak.

Lövöldöző gróf.

Bécs, márc. 11. Gróf Csáky György Napoleon a király személye körüli minisztérium titkára ma este revolverből egy eddig ismeretlen asszonyra reá lőtt s mellén és lábán megsebesítette. A gróft le tartóztatták. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy neki ma az a rögeszméje támadt, hogy valakit meg kell ölnie. Ugy látszik, hogy a szerencsétlen embert hirtelen támadt örülési roham lepte meg.

Verekedés a bécsi egyetemen.

Bécs, március. Az egyetemen ma d. e. ismét véres verkedés volt a német és cseh diákok között, akik botokkal és ök-lökkel rohantak egymásra. Számosan mindkét részről megsebesültek. A rendőrség közbelépett és több diákot letartóztatott. Verekedés közben a lépcsőfalnak egy 8 méteres ballusztrédje leszakadt.

Vérengzés az Árpád hajón.

Páris, márc. 11. A Havas ügynökség jelenti Algirből: Rampic az Árpád nevű flumei gőzös első tisztje szóváltásba került a hajó második tisztjével, Rassic-al és revolverrel rálőtt az utóbbira, Rassic jobb szeme felett megsérült. Ezután Rampic kétszer fejjelbötölte magát. Állapota reménytelen.

Gabonatözsde.

Budapest, március 10 Buzakínálat mérsékelte, vételkedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett 27,000 métermázsa került forgalomba 5 fillér olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek közül rozsa néhány fillérrel olcsóbb. Idő: szép.

Buza áprilisra	832-33.
„ októberre	823-24.
Rozs áprilisra	658-59.
„ októberre	672-73.
Zab áprilisra	567-68.
„ októberre	572-73.
Tengeri májusra	534-35.
„ júliusra	545-46.
Repce augusztusra	1145-55.

A szesz italokról.

Korunk legnagyobb veszedelme.

Irta: Dr. Burger Péter.

Második befejező közlemény.

II.

Eddigi fejtegetéseimben csupán az alkohol mértékletes élvezetének hátrányairól szólnom. A mértéktelen ivás káros hatásairól szólnom szinte felesleges, hiszen azok csaknem közismertek. Teljesen átment köztudatunkba, hogy ebből származik e világon a legtöbb nyomor és kárhozat: azért én csak egy két szóval akarom ezt említeni.

A mértéktelen ivás a szervbetegségek egész légiójának szülőke, sőt talán testünknek egyetlen szerve sincsen, a melyre ne volna romlóhatással. Ami még nagyobb baj, kivan mutatva, hogy ezek az alkohol okozta betegségek, kivált az idegbajok, a legkönnyebb idegességtől az alkoholőrültségig, mind örök-lékeny természetűek.

A mértéktelen ivásnak másik meg-szivlelendő következménye szoros összefüggése a különféle bűntényekkel. Valamennyi jogállam kriminálisai, rendőr és börtönfelügyelői egyetértéssel abban, hogy a bűntények 60-70 százaléka a szeszitalok mértéktelen élvezetének a következményei.

Ezek mellett az erkölcsizülésnek jellemzésére, mit az alkohol okoz, csak annyit említek fel, hogy a házassági válások 25 százaléka, a törvénytelen nemzéseknek pedig legalább 30-40 százaléka az iszákosság rovására irandók.

Fenti állításaink igazolására álljon itt egy kis statisztika:

Az amerikai Egyesült Államokban — írja Ewret miniszter a mult század hetvenes éveiben — évente 3000 millió egyenes és 600 millió közvetett kiadást okozott az alkohol tartalmu italok fogyasztása. Ezek élvezetétől meghalt 300 ezer ember, menháza került 100 ezer gyermek. börtönbe jutott 150 ezer ember öngyilkos lett kétezer. Vagyonban a szesz italok élvezete évente tűz, erőszak vagy gondatlanság által tízmillió frank kárt okozott és 20,000 özvegyet, meg egy millió árvát hagyott a társadalom nyakába. Pedig ne feledjük, hogy a nyomornak rendszeren csak igen csekély hányada szokott az ilyen kimutatásba beletatásba belekerülni.

A mértéktelen ivás megdöbbentő következményei mellett vessünk egy futó pillantást e kérdés gazdasági oldalára is.

Európa népeinek nagyobb fele földművelő és szőlőtermelő s így az alkohol anyaga előállításának szolgálatában áll. Vegyük ezekhez a szeszitalok előállítását és eladóját, minden nagyítás nélkül elmondhatjuk, hogy az emberiségnek idestova egy tizedrészét a szeszitalok előállítása foglalja el. A mit azután ők így előállítanak, azt mi mohón fogyasztjuk, munkabírásunkat csökkentve, tárcánkat kiüresítve, kórházainkat börtönöinket, árva- és menházainkat megtöltve. Ez lenne azután méltó foglalkozás a teremtés királyához, méltó a XX. század kulturnépeire?

Az a kérdés már most: mi a teendők, hogyan védekezzünk ily nagy veszedelemmel szemben?

Elsősorban az államhatalom beavatkozására van szükség. Nyomatékkal hangoztatom ezt, bár jól tudom, hogy akit nem hisznek az emberiség erkölcsi haladásában, velem ellenkező nézetten vannak. Ezek azt mondják: hagyjuk csak az embereket, hadd vivják meg szabadon minden pereventívó intézkedés nélkül a létért való küzdelmet; a gyengébbek s koráltozottabbak elmerülnek, az erősebb és ügyesebbek győzedelmeskedni fognak. Am én azt hiszem, hogy a mint más téren megvan engedve az államnak ez a beavatkozása, éppen úgy megengedhető az, ezen a téren is. Hogy csak egy pár példát hozzak fel, a morpheum eladása is megvan tiltva országszerte orvosi engedély nélkül; az uzsorát szintén tiltja a törvény, a hazard játékot nem különben, mégis senkinek sem jut eszébe, ezekben az emberi jogok megnyirbálását, senkinek sem jut eszébe ezekben gyámkodást látni...

Másodszor szükséges, hogy az értelmi osztály, különösen azok, a kiknek hivatásuk, a népnevelés, jópéldával járjanak a nép előtt. A maguk áldozata többet ére, tekintetben sok-sok előadásnál és irkafirkánál; mert a nép sohasem kér, miért tegye, vagy ne tegye ezt vagy azt, hanem csupán azt nézi, vajjon vezetői mit és hogyan cselekednek.

A harmadik és előre bocsátjuk legeredményhez vezetőbb eszköz: alkohol-ellenes egyesületek alakítása. Ilyen egyesületek szelvében mindenütt virágoznak már a művelt államokban. Így Angliában, a hol pedig azelőtt igen sokat ittak az emberek, ma már 100 ezrekre emelkedett a teljes abstinensek száma. Svédországban, mely a mult század hetvenes évéig Európa legkorhelyebb állama volt, törvényt alkottak az u. n. „Local option Laws“-t, mely az egyes törvényhatóságokra és az egyes városokra ruházta a jogot belátása szerint engedélyezni, vagy eltiltani az italmérést.

Nálunk az országos közegészségi egyesület, nagyszámu, kiterjedt fiókjával, iparkodik e kérdést megoldani.

Ez az országos egyesület tömönti azokat, a kiknek a közegészségügy munkálása első sorban feladatuk: az orvosokat, gyógyszerészeket, közigazgatási tisztviselőket, lelkészeket, tanítókat és minden emberbarátot, meghonosítja közöttünk az egészség fenntartására szükséges életmódot és akcióba viszi őket, hogy a mutatkozó közegészségügyi bajokat tanulmányozzák és befolyásukkal orvosolni iparkodjanak.

Ennek az országos egyesületnek, a mely 1894-ben alakult meg, virágzó fiókjai vannak már Békésmegyében, Kolozsváron, Hódmezővásárhelyen stb.

Hát mi, a legnagyobb magyar vidéki város, mikor látjuk át szükségét népünk érdekében nálunk is megalakítani?!

Modern kárpitos és diszító.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Szwarc Vilmos butorgyáros urtól kiléptem, hol huzamosabb ideig mint kárpitos és diszító művezető működtem.

Piac-utca 40. szám alatt, az udvarban

kárpitos és diszító műhelyt a mai kor igényei szerint rendeztem be.

Több évi külföldi valamint a főváros elsőrangú üzleteiben szerzett tapasztalataim után képes, vagyok a legkényesebb izlésnek is megfelelni.

Angolvalódi bőr munkákban specialista
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel
KÖHLER LAJOS,
modern kárpitos és diszító.

Olcsó szőlő.

A Debrecentől alig 1 km-re fekvő Átko-földön mintegy 41 hold különféle fimon fajszőlőkkel beültetett terület parcellázás folytán apróbb részletekben kedvező fizetési feltételek mellett eladó

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Mandel Zsigmond.

Hunyadi-utca 5., földszint.

SZŐLŐLUGAS

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobbbrésze ha meg nő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek faia mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: É. melléki első szőlőoltványtelep Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai

Debrecen, kistemplom bazár.

Megérkeztek a

Tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai,
ruhaszövetek és selymekben

!! Óriási választék !!

Szabott árak.

